

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 200 lir

Leto XXXIII. Št. 293 (1991)

TRST, sobota, 17. decembra 1977

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

LAMA: »PRIPRAVLJENI SMO SE SREČATI S TO ALI Z NOVO VLADO«

Sindikati negativno ocenili vladni predlog in napovedali splošno stavko sredi januarja

Predstavniki šestih strank so v Palači Chigi začeli pogovore o nadaljnjem izvajanju programskega sporazuma in v tem okviru o možnosti sestave nove vlade

RIM — Sindikati niso zadovoljni z vladnimi gospodarskimi predlogi in so to svoje nezadovoljstvo poudarili s sklopom, da med 10. in 12. januarjem okličejo splošno stavko, ki bo preklicana samo, če bo nova ali druga vlada sprejela svoje gospodarske smernice. Obenem se s gospodarsko politiko sočile stranke programskega sporazuma, ki so na sestanku z vlado poslušale Andreottijevo poročilo, niso (razen demokristjanov, ki se z dokumentom seveda strinjajo) izrekli doklenekega mnenja. V glavnem »šesterice« spoznala, da bodo potrebna pogajanja o gospodarski politiki in da je verjetno prav to »okvir«, v katerem bo mogoče preveriti možnosti in politične razpoložljivosti za sestavo nove vlade za kratko obdobje.

Morda so položaj najbolj označili socialisti, ko je Signorile izjavil, da je dejansko začel »vztrajno štetje« za Andreottijevo vlado. »Utišanje« sindikatov zapade 18. januarja, toda samo formalno, dejansko pa je časa na razpolago še manj. V nasprotnem primeru pa bi se Andreottijeva vlada znašla pred splošno stavko brez vsakršnega kritja na levi. »Socializem je povsem jasno, da ne bodo podpirali vlade, ki bi imela proti sebi ves italijanski de-

in smernice »nove gospodarske politike«, ki pa morajo uživati zaupanje in sodelovanje sindikatov. Levičarske stranke se zavedajo, da je trenutni položaj zanje ugoden, saj se KD nahaja pod koncentričnim pritiskom KPI, PSI, PRI in sedaj tudi federacije CGIL-CISL-UIL.

Seja vodstva sindikalne federacije se je pričela v vzdušju polemik izjav Luciana Lama. Casnikarjem, ki so ga prestreli ob vstopu v dvorano in so ga vprašali, ali se bodo sindikalisti »sestali z vlado«, je Lama dejal: »Če bo potrebno se bomo sestali s to ali z drugo vlado«.

Seja vodstva je pričel sindikalist UIL Bugli, ki je poročal o doseženem sporazumu glede delovne pogodbe državnih osebja in o političnih »zvezih« s sindikatom policijskih agentov. Vodstvo federacije CGIL-CISL-UIL je nato sprejelo v svojo sredo štiri nove člane, predstavnike sindikata policije: generala Felsanija, komisarja Di Francesca, Giordiana in Fedelia. Deželna sindikalna vodstva pa so pozvali, naj prav tako kopirajo

v svojo sredo voditelje policijskega sindikata. V znak solidarnosti s policijskimi agenti in njihovo zahtevo po priznanju pravice do sindikalne organizacije je federacija CGIL-CISL-UIL sklenila oklicati 20. decembra enournno splošno stavko vseh strok. Delo v Italiji bo zato povsem zamrlo med deseto in enajsto uro omejenega dne.

Sledilo je poročilo člana tajništva CGIL Bruna Trentina, ki je ponovil negativno oceno vladnega gospodarskega dokumenta. »Mi ocenjujemo vlado«, je dejal Trentin, »o njenih delih in njenih programih, ne pa po njenih formulah. Zato je naša splošna stavka poziv tej ali katerikoli drugi vladi, naj spremeni sedanji gospodarski dokument, ki nas ne zadovoljuje. Trentin je nato podprl zahtevo tajnika UIL Benvenuta, naj bi posebna komisija izdelala seznam »protizadevov«, s katerimi bodo seznanjene demokristne stranke na posebnih srečanjih.

»Naša stavka ni protestnega značaja«, je poudaril Trentin, »zato ne bomo stavkali, če bo na mestu vlade zveljavljena pravica. Prav tako bomo odgovorili preklicani splošno stavko, če bo to ali druga vlada sprejela naše protizadeve«.

Nato je po krajših posegih v razpravo, sindikalno vodstvo odločilo sejo na današnji dan.

Medtem se je v Palači Chigi začelo srečanje med ministri Andreottijeve vlade in predstavniki šestih strank »programskega sporazuma«. Srečanja so se udeležili za vlado Andreotti, Morino, Stamatii, Pandolfi, Donat Cattin, Anselmi, Bisignati ter podtajnika Scotti in Evangelisti, za KPI Ferrari Aggradi, Galloni, Piccoli in Bartolomei, za KPI Napolitano, Barca, Natta in Perna, za PSDI Pietro Longo in Nicolazzi, za PRI Trezza in Terrana, za PLI Altissimo, Bozzi in Balbo, za PSI pa Signorile in Balzamo.

Republikanci so vzeli na znanje Andreottijevo poročilo in takoj izjavili, da prepuščajo oceno dokumenta vodstvu PRI, ki se bo sestalo prihodnjih dni. Andreotti pa je, poleg vladnega gospodarskega dokumenta, izročil predstavnikom strank drug zanimiv dokument, sestavljen iz dveh stolpcev. Slo je za primerjavo programskega sporazuma glede na točke, ki so bile uresničene, skratka za pravo sintetično poročilo o tem, kaj je vlada storila doslej in kaj bi morala še storiti. To je dalo predstavnikom strank možnost, da so začeli razpravo o bodočnosti »programskega sporazuma« in torej tudi vlade, čeprav ni nihče izgovoril besede »kriza«. Galloni (KD) je takoj predlagal, naj bi

se še srečali in preverili možnost »izpopolnjevanja« sporazuma z novimi temami. Ostali so predlog sprejeli. Casnikarji so vprašali Napolitano, če bodo ta srečanja »pred ali po božiču«, vendar jim je odgovoril, da tega zaenkrat še ne ve. (st.s.)

Doseje KPI o političnem nasilju v Rimu

RIM — V tem letu rimska policija ni bila kos vprašanjem javnega reda: odločila se je skoraj izključno za represijo, medtem ko je povsem opustila preventivne akcije. To je ena od osrednjih ugotovitev dokumenta o javnem redu v Rimu, ki ga je pripravila rimska federacija KPI. Doseje razdeljuje vse primere političnega nasilja v Rimu v zadnjem letu in ugotavlja, da je cilj teroristov zaostri politično in gospodarsko krizo v mestu ter pripraviti pogoje za protidemokratske pobude.

AMERIŠKI PREDSEDNIK JE ŽE OBVESTIL SADATA

Begin je obrazložil Carterju mirovni načrt izraelske vlade

Egiptovski predsednik in izraelski premier se bosta v kratkem ponovno sestala

WASHINGTON — »Obnavljanje« bil trenutni položaj na Bliznjem vzhodu v vseh vidikih, predvsem pa v luči prizadevanj za splošno pomiritev. Tako se zaključuje uradno sporočilo Bele hiše o razgovorih med ameriškim predsednikom Carterjem in izraelskim premierom Beginom, ki se ponovno sestanejo danes. Točneje pa naj bi se državni kabineti, najprej samra, nato pa še ob prisotnosti najuspešnejših sodelavcev, pogovarjala o izraelskem mirovnem načrtu, ki naj bi odpravil nasprotja med Izraelom in Egiptom ter rešil palestinsko vprašanje. O vsebini pogovorov je kmalu nato Carter telefonsko obvestil egiptovskega predsednika, ki se bo v kratkem spet srečal z izraelskim premierom.

Ameriška uradna izjava je bila izredno splošna saj zatrjuje, da sta se Begin in Carter dogovarjala o »temeljnih načelih«, ki bi morala služiti za osnovo nadaljnjih pogajanj. Zanimivejši je naslednji stavek skopnega dokumenta, ki pravi, da je izraelski premier Carterju »predložil« kako bi morali potekati bodoči odnosi med Egiptom in Izraelom ter orisal postopek o reševanju problema palestinskih Arabcev. Palestinsko vprašanje je torej za Begin in Carter vedno eno vprašanje »arabskega življa, ki prebiva v Cisjordaniji in Gazi, nikakor pa ne celotnega palestinskega naroda, oziroma ne zadeva niti tistih, ki so pred leti zapustili lastne domove«.

Na omenjeni izraz so ameriški in tuji novinarji osredotočili svojo pozornost in vprašali Belo hišo, če soglašajo z Beginom. Odgovor ni bil najbolj prepričljiv, kajti glasnik je zagotovil, da so izraz povzeli o izraelskem premieru in ga posredovali javnosti v sklopu Beginovih izjav, brez kakršnekoli kritične ocene. Politični opazovalci pa začnejo osvajati tezo dnevnika »Washington Post«, ki zatrjuje, da je ameriška vlada ostro obsodila »nepopolnost« Organizacije za osvoboditev Palestine po Sadatovem potovanju v Jeruzalem in je zato ne misli več prištevati med morebitne »pogajalce«. Zastopniki Palestine pa bi zato tudi po sodbi Washingtona postali »arabski prebivalci Cisjordanije«, kar dejansko trdi že daljša Izrael.

O potankosti načrta, ki ga je Carterju predložil Begin, krožijo v ZDA precej verodostojna sklepanja, ki se oslanjajo na neuradne vesti iz Izraela. Telavivska vlada naj bi si zamislila, da bi Cisjordanija prešla pod palestinsko civilno upravo, ki na ne bi bila popolnoma samostojna.

O drugični ureditvi naj bi prebivalci območja odločili z glasovanjem čez 20 let. Bela hiša predloga ni komentirala, medtem ko se je o njem zelo pohvalno izrazila skupina ameriških senatorjev, ki jih je Begin sprejel po srečanju s Carterjem. Vendar pa senatorji niso hoteli povedati, če načrt odgovarja tistem, ki ga je napovedal tisk, poudarili pa so, da bo »terjal veliko žrtv od Izraela in da bo nesprejemljiv za radikalne Arabce«.

Skoraj gotovo je že, da se bosta egiptovski predsednik in izraelski premier spet sestala: kdaj še ni točno določeno, še manj znano pa je, kje bo prišlo do novega srečanja Begin

SPLOŠNO MNENJE PO TELEVIZIJSKIH IZJAVAH TAJNIKOV KPI IN KD

Še pred pomladjo nova »emergenčna vlada« ali pa razpust parlamenta in nove volitve

Ostre polemične reakcije v KD, kjer desnica obtožuje vodstvo, da je izdalo mandat volivcem - Pomisleki PSDI in nasprotovanje liberalcev

RIM — Televizijske izjave Berlin-gierja in Zaccagninija so razprele vsak dvom o tem, ali bo Andreottijeva enobarna vlada lahko še dolgo ostala pri krmilu. Drug udarec je vlada dobila po srečanju s sindikati, ko so leti oklicali splošno stavko, predstavniki strank pa se niso hoteli jasneje obvezati glede vladne gospodarske politike. Splošen občutek je namreč bil, da so se predstavniki strank iz obzira udeležili srečanja z vlado, ki so ji dnevi šteti in je zato niso hoteli podpreti. Z Andreottijem ostaja dejansko samo Galloni, torej KD, ki ima ves interes, da se zadeva čimdlje zavleče in omogoči »dorezanje«, ki si ga želi Moro.

Skoraj paradoksalno ostajajo Andreottij ob strani predvsem tisti, ki so mu doslej delali največ pravic in so ga najglasneje kritizirali: desnica, liberalci, socialdemokrati. Slednjim sploh ni po godu razvoj dogodkov, ki hočeš nočeš vodi k večjemu sporazumevanju med komunisti, socialisti in demokristjani. Romiti je očitno ljuba misel, da bi bilo (s čudežno pomočjo) lahko obnoviti levsredinsko koalicijo. Toda o tem razmišlja sam.

Splošno mnenje v rimskih političnih krogih je, da je rok za sestavo »emergenčne vlade« z neposredno udeležbo komunistov v njej zelo kratak: dva, kvečjemu tri mesece. V nasprotnem primeru pa bodo predčasne volitve neizbežne.

Zaccagnini je v Reggio Emilii skušal omiliti svoje televizijske izjave, vendar ni prepričal nikogar. »Il Popolo« pa daje »avtentično« interpretacijo njegovega govora in poudarja, da je za »pogovor o formuli« potreben pred tem odgovor o vsebini, obenem pa izraža dvome, da bi bile stranke, ki najbolj pritiskajo za sestavo nove vlade, pripravljene izoblikovati med seboj skupna stališča.

O tem govori tudi republikanski tajnik Biasini, ki ponavlja La Malfaev predlog o »skupnem programu« naprednih strank, se pred srečanjem z demokristjani. »La voce repubblicana« pa poudarja, da je »emergenčna« faza občutena in se je dejansko že »začela«.

S podobnimi ocenami se oglašajo Paolo Vittorile v uvodniku za »la Notte« in »Avanti«. Po njegovem mnenju se je za »sestavo« »emergenčne vlade« začelo »vztrajno štetje«. O

tem so socialisti tembolj prepričani po neuspehu sestankov med vlado in sindikati ter strankami. »Oba« stanka sta bila povod za nova razočaranja, kar so sindikati poudarili s sklopom o splošni stavki. Od tega datuma se tudi za stranke pričeta »vztrajna« štetja, »ki mora privedi do zasukov, brez katerega v Italiji ne bo več mogoče vladati«.

Splošna stavka še ne pomeni vladne krize, ponavlja socialistično glasilo, vendar pomenljivo dodaja, da socialisti ene bodo dopustili, da bi se ohranila vlada, proti kateri se izražajo vsi delavci.

S temi argumenti bi Bettino Craxi v tork našel »pogovore« s tajnikom KD Zaccagninijem.

Medtem pa se na desnici že oglašajo nasprotiki morebitne »a« sporazuma med KPI, PSI in KD o »emergenčni vladi«. Liberalci so že povedali, da bi v taki vladi ne sodelovali. Toda njihovo zadržanje ne vzbuja pretirane zaskrbljenosti, nač na je zanimiva reakcija znotraj KD. Bivši sindikalist Vito Scialia, sedaj poslanec KD, obtožuje vodstvo, da je »izdalo mandat volivcem«. Oscar Luigi Scalfaro pa napada Moro, kateremu očita, da »snuje načrte o katerih si ne upa spreporiti na glas«. Redki smo »ne KPI« in to je za vso KD in za vsakega njenega poslance posebej »moralni imperativ«, kateremu se na nekateri izneverjajo, celo Fanfani, ki morda sanja o Kviralu. S podobnimi očitki se, na drugi strani, oglašajo Marco Pannella, le da sanje o Kviralu prinesejo Moro.

Manj zadrti nastopajo dorotejci, vendar zasovirajo stališče, da je s komunisti možen »nov programski dogovor«, nič več. Skupina devetih poslancev KD (med temi so tudi Rossi di Montelera in Giuseppina Zamberletti) pa so poslali demokristanskim kolegom pismo, v katerem jih pozivajo, naj »stojne vrste pred »erozejo« nevarnosti«.

Medtem pa Moro molči. Pravijo, da že išče Andreottiju naslednika. Govorijo se o Forlaniu, čeprav nekateri te govorice tolmačijo kot naskus, da bi kandidatura »epogorela«. To so pa že »ubijanje«. Ostala dejstva, da bo politična dejavnost takoj no novoletnih praznikov zelo živahna.

CANDIDA CURZI

Vladna kriza v San Marinu

KP prejela poizvedovalni mandat

SAN MARINO — Komunistični partiji San Marina je bila poverjena naloga, da izvede poizvedovanje za sestavo nove vlade, potem ko je KD vrnila mandat iste narave. Sklep o podelitvi mandata KP je regentstvo sprejelo po posvetovanjih z vsemi strankami San Marina. KP se je obvezala, da bo do 19. decembra odgovorila, ali sprejme mandat za sestavo nove vlade.

Stavka avtonomnih sindikatov železničarjev

RIM — Od večera popoldne je v teku stavka železničarjev, ki so jo proglasili avtonomni sindikat FIS AFS in ki bo trajala do 7. januarja. Akcija naj bi povzročila enournno zamudo pri odhajanju vlakov. Stavke ne bo samo 24., 25. in 31. decembra ter 1. januarja, v teh dneh pa bodo stavkali železničarji misovskega sindikata CISNAL, tako da niti v teh prazničnih dneh ni gotovo, da bodo vlaki redno vozili.

Zvezni sindikati so odločno obsodili stavkovno akcijo avtonomnih železničarjev, ker bo povzročila težave predvsem najnižjim slojem prebivalstva ter so pozvali železničarje CGIL, CISL in UIL, naj storijo vse, da bi bile te težave čim bolj omejene. Ministrstvo za prevoze pa je medtem sporočilo, da se bodo pogajanja s sindikati železničarjev CGIL, CISL in UIL znova začela prihodnji ponedeljek, 19. decembra.

Prihodnji mesec obisk italijanskih parlamentarcev v Jugoslaviji

BEOGRAD — Predsednik zunanjepolitičnega odbora zveznega zbora jugoslovanske skupščine Mihajlo Javorščić je sprejel večeraj italijanske veleposlanika v Beogradu Alberta Cavaglierija. Ob tej priložnosti sta se pogovarjala o obisku članov zunanjepolitičnega odbora italijanske poslanske zbornice in senata prihodnji mesec v Jugoslaviji.

ANKARA — Sedem oseb je bilo teže ranjenih v bombnem atentatu proti nemurju javnemu lokalu v središču Ankare. Po poročilih turške televizije so bombe odprli trije ali štiri mladinci, ki so takoj nate zbežali.

Predstavniki »šesterice« pri Andreottiju

Strokovnjaki in parlamentarni voditelji strank »programskega sporazuma« v palači Chigi na srečanju z vlado o gospodarski politiki

ZARADI TAKTIZIRANJA BLOKOVSKIH DRŽAV

Nadaljevanje KVSE tudi po novem letu

Izključena možnost, da bi se beograjski sestanek še letos zaključil

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD — Vseh pet delovnih skupin na beograjskem sestanku konference o evropski varnosti in sodelovanju je (včeraj) končalo svoje delo in bodo v ponedeljek verjetno začele delovati kot redakcijske komisije za pripravo sklepnega dokumenta. Delovne skupine (za varnost, za gospodarsko sodelovanje, za humanitarna vprašanja, za Sredozemlje in za kontinuiteto KEVS) so najprej ocenile uresničevanje bealske sklepe listine v minulih dveh letih, nato pa so se lotile obravnavne približno 90 predlogov, ki so jih dale posamezne delegacije in skupine delegacij o tem, kako bi lahko pospešili in izboljšali uresničevanje dogovorov iz Helsinkov in kako bi lahko še okrepi prizadevanja za večjo varnost in tesnejše sodelovanje v Evropi. Seveda je takšna razmejitvena dela bolj teoretična, saj ves čas

tudi po začetku obravnavne posameznih predlogov — udeleženci razpravljajo tudi o izvajanju hel-sinkskih listine, nekateri pa s to razpravo, kot se zdi, kanijo še nadaljevati.

Namen takšnega taktiziranja je jasen. Povezovanje ocen je doseženega z določanjem nalog za prihodnost naj bi posameznim delegacijam (gre seveda za zastopnike bloksovskih držav) omogočilo, da bodo izšle kake ugodnosti zase, nač po načelu: vi popustite pri eni stvari, mi bomo pa pri drugi. Prav zaradi takšnega ravnanja bloksovskih držav. Vzhoda in Zahoda se delo beograjskega sestanka zavlačuje, tako da zdaj ni več prav no-

benih možnosti, da bi bilo delo končano letos, in je na dlani, da se bodo diplomati 35 držav udeleženi KEVS morali sredi januarja spet zbrati v beograjski kongresni palači »Sava« in dokončno sestaviti sklepnih dokument ter določiti kraj in datum naslednjega sestanka.

VLADKO BARABAS

Danes obnovev posvetovanj za sestavo portugalske vlade

LIZBONA — Portugalski predsednik Ramalho Eanes bo danes spet začel posvetovanja s političnimi strankami za sestavo nove vlade. Posvetovanja se bodo predvidoma nadaljevala tudi jutri in v ponedeljek. Istočasno pa se nadaljujejo tudi pogovori med predstavniki strank o političnem položaju. Včeraj sta se sestali delegaciji socialistične in socialdemokratske stranke, o izidu pogovora pa ni uradnih vesti.

Mario Soares, ki velja za najbolj resnega kandidata za prejem mandata, je izjavil, da so dosežena posvetovanja med strankami zabeležila določen napredek, pa čeprav o konkretnih rezultatih še ni mogoče govoriti.

IRUN — Španska agencija Europa-press poroča, da so v kraju Irun v baskovskih pokrajinah streljali na občinskega svetovaleca Julia Martinezja in ga umorili. Podrobnosti o atentatu ni.

PREISKAVA O BANKROTU BANKIRJA SINDONE

V Milanu zaslišana Carli in Ventriglia

Različni verziji o seznamu 500 Sindonovih klientov, ki so izvažali valuto v tujino

MILAN — Milanski sodnik Ovilio Urbici, ki vodi preiskavo o bankrotu italijanskega bankirja Micheleja Sindone — ta je sicer na varnem v New Yorku — je zasljal skaj včeraj dva med najvidnejšimi predstavniki italijanskega bančnega in finančnega življenja: bivšega guvernerja »Banca d'Italia« in sedaj predsednika Confindustrie Guida Carlija ter bivšega pooblaščenega upravitelja in podpredsednika »Banca di Roma«, sedaj pa predsednika Isveimer Ferdinand Ventriglia. Osrednja točka, okrog katere so se sukala sodnikova vprašanja, je bila ista pri obeh: skrivnostna izginitov seznam 500 klientov Sindonovih bank, ki so izvažali kapital v tujino.

Tako Carli kot Ventriglia sta se javila preiskovalnemu sodniku v družbi lastnega odveta, pa čeprav nista obtožena, ampak le priča. Prvi je ostal v sodniškem uradu podlugo uro, drugi na celi dve uri. Po zaslišanju nista dala izjav, kot jih ni dal sodnik Urbici.

Kljub njihovu molku pa so nekatere informacije o poteku zasliševanja vendarle prišle na dan, iz teh informacij pa je razvidno, da obstajajo znatne neskladnosti med pričevanoma Carlija in Ventriglia.

Sodnik je seveda želel vedeti podrobnosti o poteku sestanka, ki je bil 28. avgusta 1974 v uradnih »Stenografih« pod vodstvom vodice d'Italia« og navzočnosti vodice »Banca di Roma«, in na katerem so govorili o »reševanju Sindonovih bank«, sedaj pa privata italijana. Carli je v tej zvezi dejal, da se na tem sestanku ni govorilo o znamenitem seznamu izvoznikov valute

in da je sam dal samo direktive in začetne kriterije, po katerih naj bi izplačali Sindonovim upnikom vsote, ki so jih imeli v banki sicilskega finančnika, tedaj že na robu bankrota.

Ventriglia pa je dal baje povsem drugačno verzijo: na sestanku 28. avgusta 1974 so dejansko govorili o seznamu 500 Sindonovih klientov. Ta seznam je imel v torbi funkcionar »Banca di Roma« Luciano Pud-du, ki ga pa ni pokazal ostalim udeležencem, ampak ga je dal na razpolago uradu za poslovanje v tujino »Banca di Roma«, ki je poskrbel za izplačilo kreditov nekaterim Sindonovim upnikom.

Kljub pičlim rezultatom večerajšnjih zaslišanj pa preiskovalni sodnik nikakor ne namerava odnehati: že prihodnji teden bo zaslišal še druge funkcionarje »Banca di Roma«, da bi končno prišel na sled znamenitemu seznamu. (tm)

Sindikati proti manevrom za podražitev testenin

RIM — Enotna federacija CGIL, CISL in UIL je zahtevala takojšnje srečanje z ministrom za industrijo v zvezi z manevri industrijcev s testinami, ki grozijo z vpisom delejavcev v dopolnilno blaginjo, če vlada ne bo privolila v podražitev testenin. Sindikalna federacija poziva ministrstvo za industrijo, naj prepreči tovrstne manevre ter naj sproti ustrezno pobudo za ugotavljanje dejanske cene proizvodnje testenin.

BENESKI DNEVNIK

NA POVABILO ZVEZE KOMUNISTOV IZ TOLMINA

Delegacija KPI iz Čedad in Manzana na uradnem obisku na Tolminskem

Delegacija si je ogledala nov šolski center v Tolminu ter darovala tamkajšnji knjižnici zbrano delo Antonia Gramsci

V teh dneh je obiskala Tolmin delegacija KPI iz Čedad, Manzan in Nadiških dolin, gost krajevnega odbora zveze komunistov. Ob tej priložnosti je komunistična delegacija darovala knjižnici tolminskega šolskega centra zbrano delo Antonia Gramsci. Delegacija KPI, ki jo je vodila čedenska tajnica Fabiana Brugnoli, je na šolskem centru sprejel novi tajnik Zveze komunistov iz Tolmina Dušan Jug, ki je gostom izrekel prisrčno dobrodošlico. O arhitektonskih kulturnih in didaktičnih značilnostih centra pa je spregovoril njegov ravnatelj Franc Rozman, ki je posebej poudaril njegovo vlogo. Orisal je nato tudi finančne aspekte tega pomembnega in modernega opremljenega objekta, ki je zahvaljujoč o'rog 10 milijard starih dinarjev naložb. Center se ukvarja v osnovne smerice šolske reforme v Sloveniji, je med drugim dejal ravnatelj, v marsikaterem pogledu pa je celo njen predhodnik.

Senjam beneške pesmi v Ljesah

Kulturno društvo Rečan iz Ljes, občina Grmek, prireja jutri, 18. decembra, 4. senjam oziroma festival beneških pesmi. Ta važna kulturna manifestacija je po Beneško Slovenijo bo v novi letovalnici v Ljesah ob 14.30. Na sporedu bo osem novih dialektalnih pesmi. Besedila in glasba so delo domačih avtorjev.

PREJŠNJI PONEDELJEK V KOPRU

Člani mladinskega odseka pri SKGZ pri OO ZSMS italijanske gimnazije

Italijanski mladinci so izrazili željo po tesnejših stikih

Šolska organizacija OO ZSMS gimnazije z italijanskim učnim jezikom v Kopru je v ponedeljek, 12. t.m., povabila na šolo štiri člane mladinskega odbora pri SKGZ. Dijaki koprskih gimnazij so želeli bolje seznaniti se s problematiko in v življenju slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, posebno pa z ureditvijo slovenskih šol v zamejstvu.

V Špetru zasedanje

«Comunità e cultura»

V Špetru Slovenov je bilo pred dnevi pomembno zasedanje skupine «Comunità e cultura», ki deluje pod okriljem kršćanske demokratije v Nadiških dolinah. To je bila priložnost za številne udeležence te politične skupine, ki so pripravljali na

Vse, ki bodo ob nakupu knjig do 31. decembra potrošili nad 25.000 lir, čaka

PRAZNIČNA NAGRADA TRŽASKE KNJIGARNE

vredna 8.000 lir

Za spodbudni dar je Založništvo tržaške tiska v sodelovanju z založbo Ohorja namenoilo knjigo iz bibliofilske zbirke «Iz slovenske kulturne zakladnice» MIKLOVA ZALA. Ob prazničnih dneh pomislite na darilo, ki ne človeka

TRŽASKA KNJIGARNA
Ulica sv. Franciška 20

Vsakemu novemu naročniku

brezplačno

PRIMORSKI DNEVNIK

do konca leta 1977

in reviji

DAN

v letu 1978

MARCHI
omma

add. AYTOGUME
ul. A. CACCIA 13. tel. 743565
pri novem UPIM-u ST. MITIČA

NO SILEC ZA SMUČI
V DAR
pri nakupu XIHSKIH GUM

SNEŽNE in Z ŽEBLJI - NOVE IN PROTEKTORJE
POPUST od 15% do 45%

GORIŠKI DNEVNIK

PO IZIDU REZULTATOV ŠOLSKIH VOLITEV

Trenutno nezasedena mesta namenjena zastopnikom slovenskih šol na Goriškem

To velja le za pokrajinski šolski svet - Demokristjanska stranka se je pohvalno izrazila o rezultatih volitev v okrajna in pokrajinski svet

Volilna komisija, ki preučuje izide volitev v pokrajinski šolski svet, je že končala z delom. Ugotovili so glasove oddane posameznim listam, pregledali preferenčne glasove posameznih kandidatov in tudi proglasili izvoljene v posameznih kategorijah staršev, dijakov, profesorjev in učiteljev, ravnateljev, neučnega osebja itd. V pokrajinski šolski svet, tako nam je večeraj po telefonu povedal funkcionar šolskega skrbništva, niso imenovali tistih članov, ki bi po zakonu o pooblaščenih odlokih pripadali šolam s slovenskim učnim jezikom. V zvezi s tem so poslali telegram na prosvetno ministrstvo v Rim in zahtevali pojasnila. Ne vedo še ali bodo ta mesta ostala prazna in počakala na slovenskega predstavnika ali pa jih bodo izpolnili s kandidati drugih list. Pripravljeni so na obe možnosti, tako nam je povedal funkcionar šolskega skrbništva.

Iz istega vira smo tudi izvedeli, da so tista mesta v okrajnem šolskem svetu, ki bi pripadala slovenskim komponentam, že zasedena s kandidati drugih list. Komponente slovenske šole niso kandidirale. Slovenci so izvedli bojkot, zato ni v okrajnem šolskem svetu več prostih mest.

S tako razlago bi bili sicer Slovenci zadovoljni, čeprav nismo o njem izjavili. Šolski skrbnik je bil večeraj vse jutro zadržan s stavko dijakov na zavodu «Fermi» in nismo mogli priti z njim v stik. Slovenci smo se z bojkotom odločili, da nečemo v obstoječi okrajni šolski svet, zato nam mora rimska vlada najnujda samostojni slovenski šolski okraj.

Ce pustimo ob strani vprašanje slovenskega bojkota in si ogledamo kako so volile razne komponente na italijanskih šolah, ugotovimo, da so katoliške liste, katerim je botrovala kršćanska demokratija dosegle neprimeren uspeh. Pisali smo že o rezultatih za okrajna šolska sveta v Gorici in v Trzinu. Bolj ali manj podobni rezultati se kažejo v pokrajinskem šolskem svetu, kjer je katoliška lista dobila veliko premoč, tako med starši kot med dijaki in tudi med učnim osebjem. Gre sicer v tem zadnjem primeru za listo sindikata CISL, v pokrajinskem merilu ima katoliška lista med starši 9 tisoč 660 glasov, levčarska lista pa 6.432.

V zvezi z majhnim številom volivcev tako med starši kot med dijaki, je treba poudariti dejstvo, da so tako v Gorici kot v Trzinu v višjih srednjih šolah volili v glavnem starši, medtem ko niso prišli na volišča številni volivci s podelitvijo.

Od političnih strank je doslej le demokristjanska stranka ocenila volitve in sicer, kar je po izidu tudi razumljivo, zelo ugodno. Demokristjani niso pričakovali takega uspeha, čeprav so vložili precej truda v propagandno akcijo. V enotnih levčarskih listah pokrajinskega in okrajnega značaja so bili v glavnem izvoljeni kandidati komunistične partije. Bolj razvejan je razmerje sil v zavodnih in okolišnih šolskih svetih

Se jutri, 18. t.m., je v razstavnih prostorih v Ulici S. Chiara v Gorici, odprta fotografiska razstava članov krožka Circolo fotografico Isontino. Prireditev je pod pokroviteljstvom študijskega centra Sen. A. Rizzatti. Dela razstavlja 24 članov zgoraj omenjenega krožka, v skupini pa so tudi trije gladi fotoamaterji.

Reverdito bo predsedoval letališču v Ronkah

Nicolò Reverdito, bivši graški župan in uradnik na deželni upravi, bo od ponedeljka dalje predsednik upravnega sveta konzorcija letališč v Ronkah. Kandidaturo so potrdili na skrajni seji pokrajinskega vodstva KD. V ponedeljek se namreč sestane upravni svet letališkega konzorcija in ker imajo v tem svetu demokristjani večino, bodo ti Reverdito predlagali za predsednika.

Nasledil bo Giovannija Augellija, ki je v začetku letošnjega novembra dal ostavko na predsedniško mesto, ker je tržiški sodnik pričel preizkušnjo o veljavnosti njegove univerzitetne diplome. Augelli je namreč pred več leti diplomiral na univerzi v Turinu pred več kot tridesetimi leti, nekateri pa to postavljajo v dvom. Stvar Letališče vodi nekaj več kot mesec dni podpredsednik, socialdemokrat Agostino Tacchinardi.

Stavka pri AIAS

Uslužbenec tržiške sekcije AIAS (oskrba spastičnih bolnikov) so večeraj ves dan stavkali, zaradi številnih neresenih vprašanj, od katerih je najbolj pereče vprašanje osebnih dohodkov. Kakor je znano naj bi omenjeno ustanovo prevzel pokrajinski konzorcij za duševno in telesno prizadete otroke. Pojavljanja so se že lepo začela, vendar zleđa, da je v zadnjem času prišlo do nepredvidenih težav. Nova ureditev naj bi namreč začela veljati že z novim letom, kar pa bi spričlo novostalega položaja najbrž precej težko.

Včeraj je bil v Gorici napovedan sestank delegacije uslužbenecv omenjene ustanove z deželnimi odboriki za zdravstvo, krajevne uprave in finance, vendar se nobeden od treh funkcionarjev ni predstavil. Za to se bodo uslužbenec ustanove

Jutri v avditoriju shod Slovenske skupnosti

Na pobudo Slovenske skupnosti bo jutri ob 17. uri v avditoriju v Ulici Roma proslava ob 30-letnici samostojnega političnega delovanja Slovencev v Italiji. Govoril o deželni svetovalec dr. Drago Štoka, nastopili bodo zbori «Hrast» iz Dobroho, «Marij Kogoj» iz Trsta in «Mirko Filej» iz Gorice. Kot poročila deželni predsednik Slovenske skupnosti dr. Andrej Bratuž v vabilu gre za proslavo začetkov delovanja Slovenske demokratske zveze, iz katere je pred nekaj leti nastala SSK.

Danes in jutri pokrajinski kongres PSDI

Danes popoldne se bo v avditoriju v Ulici Roma prišel pokrajinski kongres PSDI. Danes so na vstopi pozdravi gostov in poročilo tajnika Ezia Bianconija. Jutri bo kongres nadaljeval z delom v dvorani Palace hotela.

Seminar CGIL v Grazežu

V Grazežu se danes zaključila štiridnevni seminar, ki ga je za aktiviste v tovarnah priredila goriška delavska zbornica CGIL. Seminarja se udeležuje okrog štirideset, predvsem mladih sindikalnih aktivistov, ki so se sociili s sodobno gospodarsko in sindikalno problematiko pri nas in v državi na splošno. Udeleženci seminarja so posejli tudi v diskusiji in orisali položaj v podjetjih in v katerih delajo. Seminar vodi tajnik delavske zbornice Gianni Petrati, med poročevalci pa sta bila tudi strokovnjaka G. Bolaffi in Gianni Celata iz Rima.

Nezadovoljstvo dijakov

Dijaki italijanskega zavoda za trgovino «Fermi» v Gorici so večeraj stavkali že drugi dan, ker zahtevajo odstop sedanjega ravnatelja. S to zahtevo pa ne soglašajo vsi; kajti več kot tretjina dijakov je večeraj vseeno šla v šolo, kjer je imela reden pouk. Na šoli je bil večeraj tudi goriški šolski skrbnik.

Na področju Sv. Ane 40 novih stanovanj

Na področju naselja Sv. Ane so pred nekaj dnevi funkcionarji zavoda za ljudske hiše izročili ključke 40 stanovanjem, ki so se tako lahko vselili v nova stanovanja. Po nalogu občinske uprave zaključujejo tudi

V ČETRTEK V DEŽELNEM AVDITORIJU Prijetno srečanje s pesnikom Francom De Gironcolijem

85-letni «mladenič», ki je pognal korenine na Dunaju - Predstavitev knjižice «Poesie in friulano»

S srečanjem s pesnikom Francom De Gironcolijem, ki piše pesmi v furlanščini, se je v četrtek sklenil niz literarnih večerov, ki jih je v letošnji jesensko-zimski sezoni pripravila goriška občina.

85-letnega Goričana, priznanega zdravniškega urologa, ki je v zadnjih desetletjih pognal korenine na Dunaju, kjer je tudi v mladih letih študiral, je predstavil goriški župan De Simone, za njim pa je proslavil Giorgio Faggin prikazal literarno pot «večnega mladeniča».

Franco De Gironcoli se je pesnikovanja lotil v zrelih letih, saj se je šele proti koncu druge svetovne vojne nabralo dovolj pesmi za skromno zbirko Vol poetis (Osem pesmi), ki je izšla leta 1944 v Trevisu in kmalu naletela na ugoden sprejem italijanskih literarnih kritikov. Sledilo je še nekaj drugih, po obsegu prav tako skromnih zbir, občasno pa se je De Gironcoli oglašal v literarnih revijah.

Profesor Giorgio Faggin je poudaril, kako je Gironcolijev opus po količini skromen, kar pa nikakor ne upliva na njegovo umetniško vrednost. Gironcoli je nedvomno veliko prispeval k dopolnitvi furlanskega jezika, saj je furlansko narčje goriške okolice obogatil s številnimi arhaičnimi izrazi, ki jih je našel pri starejših furlanskih piscah, začelni od Giuseppe Strassolda v petnajstem in šestnajstem stoletju, do furlanskih pesnikov starejših generacij od konca prejšnjega stoletja.

Od tod tudi prvi vtis, da se zdi njegove pesmi pisane v nam časovno odmaknjeni dobi, skoraj nerealne, čeprav pesnik sam take časovne diferenciacije ne priznava.

Ob priložnosti srečanja s Francom De Gironcolijem so občinstvu predstavili tudi zbirko «Poesie in friulano», za katere izdajo je po

razne infrastrukture na tem področju. Gre za tri stavke z osmi stanovanji vsaka in eno stavbo s šestnajsti stanovanji. Stanovanja so tri ali štirisobna.

Tudi na področju Tržica so v teh dneh zaključili dela v stanovanjih, ki so jih zgradili ob cesti, ki pelje proti Grazežu.

Predavanje o goriškem kulturnem domu

V klubu «Simon Gregorčič» so v četrtek zvečer predsednik odbora za gradnjo kulturnega doma Gorazd Vesel, načrtovalec univ. prof. Edo Mihevc in vodja del ing. Adolf Močnik prikazali načrte in dela gradbišča kulturno-sportnega središča v Gorici. Predstavil jih je M. Waltrich, ki je tudi izrekel željo vseh goriških Slovencev, da bi bila vsa dela v domu končana čimprej in da bo ta stavba nudila precej novega našemu mestu, kot je že stavba Trgovinskega doma ob obratu stoletja olepšala naše mesto. O vsebini predavanja bomo obširneje poročali jutri na posebni strani.

Naj povemo še, v zvezi z jutrišnjim svečanostjo, da sta zelo uspešni skupni vaji pevcev zborov, ki so včlanjeni v SPZ. Več kot sto pevcev bo nastopilo na jutrišnji svečanosti.

RAZPOSILANO TUDI NAŠIM OBLASTEM

V pismu Andreottiju VZPI-ANPI zahteva varnost in javni red

Poudarek na potrebi sodelovanja med ljudskimi silami in za varnost državljanov odgovornimi organi

Vsrednjavno vodstvo partizanske zveze VZPI-ANPI je poslalo predsedniku vlade Giulio Andreottiju odprto pismo, v katerem ga opozarja na ukrepe, ki jih ta organizacija pričakuje od vlade v sedanjem kritičnem gospodarskem in družbenem trenutku.

Pokrajinski vodstvo VZPI-ANPI je po navodilih vsrednjavnega vodstva z vsebino tega pisma seznanilo tudi najbolj odgovorne kroge v naši deželi. Kakor smo seznanjeni iz pisma, ki ga je poslal odbor tudi tisku, so bili z vsebino odprtega pisma Andreottiju seznanjeni najvišji predstavniki avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine, goriški prefekt, vsi župani goriške pokrajine, politični tiki strank ter sindikalne organizacije.

Huda vprašanja, ki se pojavljajo zaradi slabega gospodarskega stanja in zapletenih političnih odnosov, ki omogočajo vladi, da se prebija skozi alarmantne vsako dnevene dogodke v državi, ne smejo vladi zamagljati pogleda na prioriteta in najvažnejša vprašanja kot so zaskrbljenost in negotovost

NA POBUDO P.D. «OTON ŽUPANČIČ»

Drevi v domu Andrej Budal odprtje slikarske razstave

Razstavljal bo štandreski rojak Janez Nanut Ob otvoritvi bo pel Sovodenski nonet

Drevi ob 19. uri bodo v domu Andrej Budal v štandreski odprli razstavo slik domačega umetnika Janeza Nanuta. Več kot osemdeset let stari domačin, ki se je bavil z risanjem in izdejanjem kuliserij za domače drske predstave tako med dvema vojnama, pred razpustom naših društev, kot po osvojitvi, je pričel slikati v zadnjih dvajsetih letih. Med slikami ima precej slik s štandresko motliko in kar je najbolj zanimivo gre za slike, ki obujajo spomin na stari štandres. Letos poleti pa je obiskal naš urenik in v Primorskem dnevniku je bil objavljen pogovor s tem zanimivim domačinom, ki nam je odkril tudi v besedi spomin na čase pred prvo svetovno vojno.

Prosvetno društvo «Oton Župančič» je dalo pobudo za to razstavo domačega umetnika. Čeprav ima moč več kot osemdeset let je to prva njegova razstava. Sprejme besede v vabilu je napisal prof. Milko Renar. Na nocojšnji otvoritvi bo tudi zapel Sovodenski nonet. Prepričani smo, da bo veliko domačinov prišlo na to svojevrstno prireditev v štandreski dom.

Po razstavi bodo nastopili mladinci iz Vrtojbe z veseloigro Marjana Marica «Ad acta». Gostovanje je na pobudo mladinskega odseka p.d. «O. Župančič» in s.d. Juventina.

Medtem se sicer odvijajo precejšnja kulturna dejavnost. V torek je pre-

Prevod MILAN JESHI Scena arh. SVETA JOVANOVIĆ Kostumi SLAVICA LALICKI Koreografija JANEZ MEJAC Priredba MIROSLAV BELOVIČ V torek, 20. decembra, ob 20.30 v gledališču «G. Verdis» v GORICI (goriški abonma).

Stalno slovensko gledališče v Trstu Slovenska prosvetna zveza v Gorici in Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice Sezona 1977-78

BRANISLAV NUSIČ OBLAST komedija v dveh delih

Prevod MILAN JESHI Scena arh. SVETA JOVANOVIĆ Kostumi SLAVICA LALICKI Koreografija JANEZ MEJAC Priredba MIROSLAV BELOVIČ V torek, 20. decembra, ob 20.30 v gledališču «G. Verdis» v GORICI (goriški abonma).

Mladinski odsek PD «OTON ŽUPANČIČ» in SD «JUVENTINA» vabita danes, 17. decembra, ob 20.30 v Kulturni dom Andreja Budala, v štandreski, na predstavbo komedije Marjana Marica

«AD ACTA» v izvedbi mladega odra OOOZSMS iz Vrtojbe.

PD «NAS PRAPOR» Pevma, Oslavje, štnaver vabi jutri, 18. t.m., ob 16. uri na gostovanje mladega odra OOOZSMS iz Vrtojbe, z veseloigro Marjana Marica

«AD ACTA» Predstava bo v prosvetni dvorani.

PD «NAS PRAPOR» Pevma, Oslavje, štnaver vabi jutri, 18. t.m., ob 16. uri na gostovanje mladega odra OOOZSMS iz Vrtojbe, z veseloigro Marjana Marica

«AD ACTA» Predstava bo v prosvetni dvorani.

Prireditve

Prosvetno društvo v Sovodnjah vabi jutri, 18. t.m., ob 19. uri v Kulturni dom, kjer bo nastopila amaterska dramska skupina iz Vrtojbe z veseloigro Marjana Marica «Ad acta».

Predavanja

Prosvetno društvo v Sovodnjah vabi v ponedeljek, 19. t.m., ob 20.30 na predavanje dr. Karla Primožica o pravni ureditvi premoženja zakonov. Predavanje bo v Kulturnem domu.

Razstave

V galeriji eli Torchio v Ulici Ma-meli v Gorici odpre danes, 17. decembra, ob 18.30 samostojno razstavo slik številjarski slikar prof. Vladimir Kljanšek. Odprta bo petnajst dni, zličnejši področji gospodarskega udejstvovanja.

Kino

Gorica VERDI 17.00-22.00 «La banda del Gobbo». T. Milan, I. Daniell. Pre-povedan mladini pod 14. letom. CORSO 17.15-22.00 «Un attimo di vi-ta». A. Pacino in M. Keller. MODERNISSIMO 16.45-22.00 «Cugino, cugino». V. Lanoux. VITTORIA 17.00-22.00 «Le calde not-ti di Calligola». C. Colombo in C. Romanazzi. Pre-povedan mladini pod 18. letom.

CENTRALE 17.00-22.00 «Febbre di cavallo». L. Proietti, E. Montesano in C. Spaak.

Tržie PRINCEPI 17.30-22.00 «Gran bollito». Barvni film. EXCELSIOR 16.30-22.00 «New York, New York».

Nova Gorica in okolica SOCA «Maček na Divjem zahodu», risanka ob 16. uri. «Judo in Karate» v borbi s tolpo», francoski film ob 18. in 20. uri.

SVOBODA «Trader horn», ameriški film ob 18. in 20. uri. DESKLE «Mafia», italijanski film ob 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Tavasini, Kor-zo Italia 10. tel. 2376.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU Danes ves dan in ponoči je v Trzinu dežurna lekarna «Al Redento-re», Ul. Fratelli Rosselli 23, tel. 72340.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

December v znamenju knjižnih daril

NOVOSTI

pablo neruda: priznam, da sem živel I. - II.

Pablo Neruda, sin čiljskega železničarja, pesnik in Nobelov nagrajenec, politik, poslanik in pustolovec, je umrl dvajset dni po umoru svojega prijatelja Salvadorja Allendeja. Tri dni pred svojo smrtjo je dokončal to knjigo spominov. Knjiga je živo pričevanje o razgibanem življenju tega velikega moža in hkrati politična izpoved. V njej se kaže Neruda kot izrazit vitalni pripovednik. Opisuje svoje osebno doživljanje in hkrati zgodovinsko dogajanje, svojo potovanja v Sovjetsko zvezo, na Ceylon, v Indijo, na Kitajsko, v Evropo; svoja prijateljstva z Lorco, Erenburgom, Picassom, Asturiasom, svoja srečanja z Nehrujem, Gandhijem, Fidelom Castrom, Che Guevarom, svojo navzočnost v španski državljanski vojni in v boju čiljskega ljudstva. Mladega pesnika vidimo v diplomatski službi, zapletenega v ljubezenska razmerja, kot agitatorja za boljše življenje čiljskega delavstva, kot političnega preganjanca, ki beži iz Čila v Argentino in Pariz.

karel houba: postelja z baldahinom

Postelja z baldahinom je eden prvih in redkih romanov, ki se z delom svoje zgodbe dotika najnovejših češke resničnosti. Okvirna zgodba se dogaja v pozni jeseni 1968, ko Pavel Daneš, nekdanji časnikar in umetnostni kritik, čaka od osmih zvečer do dveh jutraj na napovedani telefonski pogovor z Dunajem. Od tam ga naposled pokliče njegova žena Helena, gledališka in filmska kritičarka, ki je ob ruski zasedbi zapustila Českoslovaško. Srečujemo se z značilno češko resničnostjo od predvse, prve republike do današnjih dni, hkrati na tem ozadju doživljamo posebno usodo Pavla Daneša, intelektualca, ki je izrazilo »nenadarenje« za kakršnokoli kariero. Tako se v na videz pomembnih časih odvijajo pred bralcem na videz vsakdanja zgodba človeka, ki hodi sicer ob robu življenja, vendar s svojim darom opazovanja vidi v njegovo jedro.

r. m. rilke: pesmi zapiski malteja lauridsa briggeja, roman

Pojav Rilkeja v nemški literaturi na prelomu stoletja ima na sebi znamenja, ki niso naključna in nepomembna, marveč so v zvezi s položajem in usodo celotne moderne evropske zavesti in še posebej pesništva. Pričujoči izbor pesmi, ki jih je prevedel Kajetan Kovič, poskuša opozoriti bralca na glavne tokove in vzpore Rilkejeve lirike, roman Zapiski Malteja Lauridsa Briggeja pa prihaja tokrat prvič v slovensko javnost. Roman je prevedel Niko Grafenauer, ki je napisal tudi obsežno literarno-zgodovinsko študijo o Rilkeju in evropski poeziji na prelomu stoletja. Obe knjigi po dolgem pričakovanju izpolnjujeta vrzel v naši prevodni književnosti.

Knjige dobite v vseh knjigarnah, pisмено pa jih lahko naročite na naslov založbe

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Mestni trg 26, Ljubljana

NAROCILNICA PD-XII za naročnike v Jugoslaviji
Nepreklonljivo naročanje naslednje knjige:
Pablo Neruda: PRIZNAM, DA SEM ŽIVEL 472 strani 400 DIN
Karel Houba: POSTELJA Z BALDAHINOM 192 strani 160 DIN
R. M. Rilke: PESMI 176 strani 120 DIN
ZAPISKI MALTEJA LAURIDSA BRIGGEJA 284 strani 180 DIN
(Ustrezno podčrtaj!)

Znesek _____ din bom plačal takoj ali v _____ zaporednih
mesečnih obrokih po 100 din.

Knjige mi pošljite na naslov (tiskane črke):

Zaposlen pri

Ustrezno, prosimo, vpišite!

Kraj in datum

Podpis naročnika

LEPI «SANDOKAN» JE TOREJ MRTEV?

Kabir Bedi bo Rasputin v filmu, ki ga pripravlja

RIM — «Nikoli več se ne bom spuščal v vloge Salgarijeve vsebine». Film «Tiger je še živ, Sandokan v protinapadu», ki pride na «pored italijanskih kinematografov v prihodnjih dneh, bo zadnji salgarijevski film, v katerem bo nastopil Kabir Bedi, ki je igral Sandokana v dolgi nadaljevalki. «Kar zadeva mene, je Sandokan mrtev», je še rekel Kabir Bedi v intervjuju tedniku «Oggi».

«V bližnji prihodnosti — je rekel indijski umetnik, ki je navduševal številno italijansko občinstvo — bom Rasputin».

Indijskega umetnika navdušuje vloga, ki jo je imel na petrograjskem carskem dvoru znani ruski menih Rasputin, ki je tako močno vplival na carico Aleksandro, da je lahko počel, kar je hotel, saj nekateri trdijo, da je vplival celo na politična dogajanja v predrevolucijski Rusiji. «Privlačuje me ta osebnost in zato sem sklenil, da bom sam producent tega filma, v katerem bom igral glavno vlogo. Razmišljam tudi, ali bi ne izkoristil te teme za veliko mednarodno filmsko produkcijo. K sodelovanju bi priteg-

nil šest velikih imen in mednarodni kapital. Pri filmu naj bi sodelovali Italija, Španija in Švica. Zadeva bi stala več milijard».

Kaže, da je med bivšim Sandokanom Kabikom Bedijem in le po Parveen Babi zares prišlo do dokončnega preloma. Tri leta sta bila čustveno vezana, sedaj pa je Kabir Bedi rekel, da so njuno soglasje »zrušile obveznosti njune poklica«. K temu je Kabir Bedi dodal: «Poklicna bodočnost Parveen Babi je v Indiji, moja bodočnost pa je tu, na zahodu. Ona je morala nujno živeti v Bombayju, jaz pa sem letal in letam od Londona do Rima in narobe. Ker razdalje ločujejo tu d tiste, ki se imajo zares radi in ki jim telefonski razgovori ne zadoščajo, sva sklenila, da greva vsak svojo pot. Ni bilo lahko. Toda uspeh v umetnosti, njen v Bombayju in moj na zahodu, blazilno vpliva na rane».

Seveda se Kabir Bedi «otolazi» tudi drugače, saj je znano, da je v dobrih odnosih z neko drugo lepo osebo, s katero ga pogosto videvajo. Gre za Jaye, s katero «sva se razumela že ob prvem srečanju».

KULTURNO PISMO IZ LJUBLJANE

SLOVENSKO PARTIZANSKO SLIKARSTVO DOKUMENT NAŠEGA BOJA ZA OBSTANEK

Predavanje Alenke Gerlovič - Kako so partizanske sličice nastajale in kaj so tedaj pomenile - Že uveljavljeni umetniki so bili zgled mlajšim

Glede na številne kulturne prireditve, likovne razstave, predavanja o kulturi in umetnosti, o domaćih filmih, ki se drug za drugim vrstijo v ljubljanskih kinematografih, bi bilo potrebno veliko časa, da bi si vse nekoliko urejeno in pravočasno ogledali oziroma, da bi se v celoti posvetili kulturnemu dogajanju v slovenski metropoli.

V MGL se vedno upirajo popularno Partijčevu delu «Ščuke ni — Ščuke ne», občasno pa ga zamenjujejo z Zupancičevim delom: «Iz take smo snovi kot kranijski komedijanti». V gledališču Glej so obnovili uprizoritev «Potepuhov» Jurta Obrškega za sodelovanje na Zagrebškem festivalu «Dani mladostnega teatrala», kamor je bila ta predstava posebej povabljena. Na oder ljubljanske Drame pa je kot premiera letošnje sezone, tokrat predstavljen komedija «Talisman» skoraj že pozabljenega avstrijskega komediografa, pevca in igralca Johana Nestroja (1801-1882), ki je bil skozi sedemdeset let, v zadnjih treh desetletjih preseljen v prvih starih desetletjih našega stoletja tako rekoč hišni avtor slovenskih gledališč in ki se je nazadnje predstavil s svojim «Talismanom» v Ljubljani leta 1911. Za njim pa se predstavi gost iz Skopja — Dramski teater — ki

bo prvič nastopil na deskah ljubljanske Drame s Shakespeareovim Hamletom ter s Teminami Koleta Čašule.

Med razstavami, ki so se vrstile v galeriji, pa naj omenim pregledno razstavo «Zametnega sitotiska» slikarja in grafika Zvesta Apollonia v Moderni galeriji, ki je rezultat njegovega trinajstletnega delovanja. V lokalni PEN klubu pa razstavlja tržaški gost slikar in scenograf Stalnega slovenskega gledališča v Trstu Demetrija Čej, ki se je predstavil s štirinajstimi novimi slikami, ki so nekakšno raziskovanje in dognanja o ploskvi in prostoru.

Med najboljšimi zabeleženimi dogodki iz galerij pa se mi zdijo nujno omeniti likovno razstavo slikarjev partizanov ter predavanje doktorkinje slikarke Alenke Gerlovič o nastanku, ki so jih izpolnjevali partizanski borci — umetniki, kako so potrebe dvigale iz brigad nove in nove talente, ki so se vzgajali in «skolali» ob zgledu in pomoči starih ljubiteljev, že zrelih umetnikov.

Predavanja, ki je potekalo v dvorani Moderne galerije, se je udeležilo veliko mladih in starih obiskovalcev, ker so tako pomembna in izvirna predavanja, kakršna je bilo predavanje Alenke Gerlovič.

Iz umetnostnih galerij

Cornachin in Griselli

Po tolikih letih slikanja v barvah ubrati hkrati pestri barvni lestevici se je Gualtiero Cornachin usmeril, kot kaže, v bolj umirjeno koloristiko, ki se sedaj, kaže v slikah, ki jih je razstavil v tržaški občinski galeriji. Morda je treba to spremembo pripisati slikarjevi zelo aktivni graficni dejavnosti zadnjih let, ko je rastlinsko tematsko svojih olj preselil v mojstrsko natpisane predelane v dveh pa tudi več tonsko usklajenih barvah. Proučevanje njihovih odtenkov mu je, kot kaže, izostrilo prefinjenost in dojemajno njihove lepote. Delala bi, da so sedaj barve ugojene v tonkem «pianissimo» s sentimentom, da nam ljubzenost, pečečje, vsem ko so prej nekako v zboru glasno prepevale.

To pot pa se ujemajo tudi z rdečinsko platjo slik, ki je Cornachin «menjuje» drsčasto svetlo. Za «drsčasto svetlo» pa vemo, da ni tropsko zračje in kadeke kadeke bujne. Skromnost kraškega cvetja je slikar prikazal s skopimi barvnimi odtenki. Vsaka podoba je namreč ugojena na odtenke ene barve, svedo glavne barve, kot na primer modre ali zelene v kontrastnem sosedstvu z drugo toplešo, rumenasto rdečastost ali rjaskasto barvo.

V teh slikah kraškega cvetja pa ne smemo iskati njegovega resničnega videza, kakor je tudi sicer bila rastlinska tematika tega slikarja v tem, da je posnel dinamiko prepleta igre vegetacijske rasti cvetja in njegovo listnato razcepljenost. Če so bile tedanje slike tega celotno razveseljeno zaradi svoje barvnosti, sedanjke zaradi svoje umirjenosti, barvni zadržanosti a plemenito učinkovitosti in dokazujejo, da jih je ustvaril zrel umetnik.

Kot vedno se nam tudi tokrat v času pred prazniki predstavlja s svojo nesejo hero starejši tržaški pokrajinar in marinar Otton Griselli. Že leta sledimo njegovi ustvarjalnosti, ki ne kaže

kekega starostnega upadanja. Nasprotno, v galeriji Sant'Elena je pred dnevi prikazal vrsto velikih olj, ki potrjujejo sloves dobrega in pestrega kolorista, kateremu uspe barvno uskladišiti še tako žiravopisno prekipajoče prikaze morja in pokrajine. Višek je verjetno dosegel v treh upodobitvah približajoče se nevihte nad morjem tik pred sončnim zatonom.

Ne toliko barvite pa so pokrajine in marine, ki jih ustvarja njegova nekakšnja Giuliana Griselli Di Lena, ki je po poklicu profesorica risanja in umetnosti. Čeprav je bila nekot njegova učenka se je svojstveno preumirila, ko je zase iskala nove, bolj napredne prijemle. Od tod niem hladnozelezi ryzgledu pokrajine z redkimi poudarki toplejših barv. Prehod v to lestvico pa ridimo v starejših delih, ki so motnorigankastih barv, kakor na primer v sliki, ki prikazuje jadrnice, in v slikah, ki prikazujejo kraške hiše in naselja.

Horoskop

OVEN (oc 21. 3. do 20. 4.) — Vašim načrtom bodo rasprovali, vi pa vztrajajte do kraja. Nepriznana ponudba simpatične osebe.

BIK (oc 21. 4. do 20. 5.) — Zvedeli boste marsikaj, češar niste pričakovali. Pazite na ljubljeno osebo.

DVOJKA (oc 21. 5. do 22. 6.) — Pomemben sestanek z vplivnimi ljudmi. Načrti za bližnjo prihodnost. Srečno naključje.

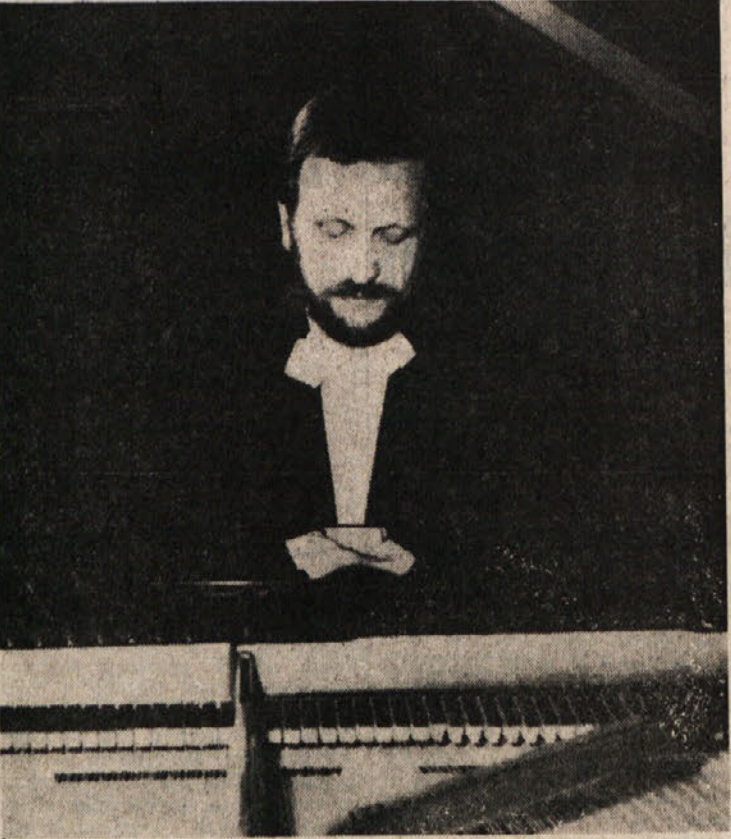
RAK (oc 23. 6. do 22. 7.) — Do kaj plodna dejavnost vse dopoldne. Veliko ovir toda veliko uspehov.

LEV (oc 23. 7. do 22. 8.) — Zanimivi odnosi z novim poslovnim tovarišem ali sodelavcem. Naučili se boste marsikaj.

DEVICA (oc 23. 8. do 22. 9.) — Pripravljeni bodite na foncentrični napad svojih tekmecev.

TEHTNICA (oc 23. 9. do 22. 10.) — Veliko dela, veliko uspehov,

Na torkovem koncertu

V torek zvečer bo v Kulturnem domu četrti abonmajski koncert, ki ga prireja Glasbena matica. Nastopa simf. orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Sama Hubada. Kot solist bo na koncertu nastopil pianist Aleksander Vodopivec.

RADIO VIZIJA

SOBOTA, 17. DECEMBRA 1977

TRST A	ITALIJANSKA TV
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 8.05 in 9.05 Glasba in kramljanje; 9.30 Nekoč je bilo; 10.30 Kulturna oddaja «Primorskega dnevnika»; 12.00 Glasba po željah; 13.15 Pa se slisi; 13.35 Iz operet in glasbenih komedij; 14.10 Mladina v zrcalu časa; 14.20 Običaji in glasba; 15.00 Tekmujete s Petrom; 16.30 Svet okoli nas; 17.05 Mi in glasba; 18.10 «Dvigalo», radijska drama; 18.45 Vera in naš čas.	Prvi kanal 12.30 CHECK-UP oddaja o medicini 13.00 Vremenska slika 13.30 DNEVNIK 17.00 Ob petih z Romino Power 17.05 Odprti se, sobota 18.35 Izrebanje loterije 18.40 Nabožna oddaja 18.50 Poslednja oddaja iz parlamenta 19.20 Happy days: SOLSKI PLES, TV film 19.45 Almanah in Vremenska slika 20.00 DNEVNIK 20.40 ML... NE, glasbena oddaja 21.50 Graham Greene pripoveduje: lahke in težke ljubezni DOBRA PRILIKA ZA MR. LEVERJA, film Ob koncu DNEVNIK in Vremenska slika Drugi kanal 12.30 I cavalieri del cielo, film 13.00 Dnevnik 2 — OB 13. URI 13.30 Dnevnik 2 — OMNIBUS 14.00 Odprta šola, vzgojni problemi 14.30 Dnevi Evrope 17.00 Ironside — na vsak način PRICA, film 18.00 Sobota dve 18.50 DNEVNIK 2 — SPORTNE VESTI 18.45 Izrebanje loterije 18.50 Večer s Silvanom SIM SALABIM 19.45 Dnevnik 2 — ODPRTI STUDIO 20.40 Ameriške sanje Jordachovich, Charlie Chaplin v: KRALJ V NEW YORKU, Ob koncu DNEVNIK 2 — ZADNJE VESTI JUGOSLOVANSKA TV Ljubljana 8.00 Profesor Baltazar, risanka 8.10 K. Kovic: MOJ PRIJATELJ PIKI JA KOB 8.25 Potovanje okoli sveta 8.40 M. Belina: KAJ JE IGRA NJE, nanizanka 9.05 Pisani svet 9.35 Vibracije, serija 9.45 Modeliranje in odnivanje 10.15 Domovina Makedoncev 11.00 J. Mitchell: JENNIE, nadalj. 11.50 Jugoslovanska trimska tel. vizija 16.30 Hojce! JUGOSLAVIJA - LUGANO 17.30 TITO, REVOLUCIJA, MIR 17.45 OBZORNIK 18.05 Vasiljica prekrasna, film 19.30 DNEVNIK 19.50 Znanje je politični komentar 20.00 TOLPA COLA YOUNGERJA IN JESSA JAMESA, film 21.45 DNEVNIK 22.20 Večer pesmi JLA Koper 18.00 Koprski 19.30 Otroški kotiček 20.15 DNEVNIK 20.35 Živeti pogumno: Kolikšna je cena pravice 21.25 Stoletje revolucije, KITAJSKA REVOLUCIJA, 1. del 22.30 Mlada grešnica, film Zagreb 20.00 Zemlja, feljton 21.45 Mussolinijeva republika, dokumentarni film 18.05 Glasbena oddaja 19.45 Kratkotrajne, risanka 20.40 ONA HISCIA NA GRICU.

ANDREJ ŠAVLI: VRSTA SKOZI ČAS

Obrazi koprsko-goriške generacije slovenskih učiteljev (1875 - 1909 - 1919)

Fran Venturini (1882 - 1952)

Rojen je bil v Bojuncu, kjer je obiskoval osnovno šolo; učiteljstvo v Koprni, na njem maturiral leta 1903; pozneje se je izpopolnjeval v Pazinu na knjižničnem tečaju in se v letih 1911-1912 v Trstu usposobil za poučevanje na meščanskih šolah. Učiteljeval je blizu Trsta v Predloki pri Črnom kraju, v Dolini in Borštu, v Trstu na Ciril-Metodovi šoli pri Sv. Jakobu v Trstu zbor «Velešila», Skednju pev. zbor «Velešila», pev. zbor pri Sv. Ivanu; v Ljubljani je vodil zbor društva «Sava», pevskega društva «Slavce», pevski zbor Delavskega prosvetnega društva «Tabor», pevске zbor Hubadove župe, železničarski pevski zbor; po letu 1945 je bil dirigent pevškega zbora «Slavko Škarnperle» pri Sv. Ivanu v Trstu, ga vodil na zelo odmevne turnee po Sloveniji, Dalmaciji, Bosni, Srbiji in Makedoniji.

Trst, pozneje pri Slovenski in svetni zvezi vse do smrti. Umrl je v Ljubljani, star 70 let. pokopali so ga v Trstu, pozneje prekopali na pokopališču v Bojuncu, domačem kraju, kjer so mu na rojstni hiši odkrili spominsko ploščo.

Svoje življenje je posvetil izobraževanju, vzgoji domoljubja in glasbeni kulturi. Vse življenje je bil v službi ljudstva kot resnični prosvetni in kulturni delavec; nekaj let je bil v Dolini župan, odkler ni ob nastopu fašizma moral odstopiti. Poučeval je na tečajih za pevce in organizator, prirejal je nastope. Koder ga je vodila življenjska pot, je vodil pevске zbor: v Bojuncu pevski zbor «France Prešern», v Dolini zbor «Valentin Vodnik», v Borštu zbor «Slovenec», pri Sv. Jakobu v Trstu zbor «Kolo», v Skednju pev. zbor «Velešila», pev. zbor pri Sv. Ivanu; v Ljubljani je vodil zbor društva «Sava», pevskega društva «Slavce», pevski zbor Delavskega prosvetnega društva «Tabor», pevске zbor Hubadove župe, železničarski pevski zbor; po letu 1945 je bil dirigent pevškega zbora «Slavko Škarnperle» pri Sv. Ivanu v Trstu, ga vodil na zelo odmevne turnee po Sloveniji, Dalmaciji, Bosni, Srbiji in Makedoniji.

Bogat je njegov skladateljski opus: s sodelovanjem Ignacija Ote ga je opisal Jože Koren v Primorskem dnevniku (leta 1973, št. 5). Venturini je najprej komponiral in prirejal za cerkvene pevске zbor. Že v stari Jugoslaviji je izdal več zbirk lastnih skladb in zbirko tržaških slovenskih narodnih pesmi, večidel ponarednih popevk (kanconet), ki so nastale v letih 1900-1910 ob vsakoletnih razpisih nekaterih tržaških pevskih društev. Po letu 1945 je v

Trstu uredil pesmarico moških in mešanih zborov in zbirko pesmi za slovenske otroške vrste in šole. Harmoniziral je mnoge slovenske ljudske narodne pesmi in jih priredil za razne vrste pevskih zborov. Vžigajo njegove pesmi v miru. Ob sodelovanju Vasilija Škobe je leta 1945 končal kantato «Grobovi tulijo».

Glasbeni strokovnjak dr. Radovan Hrovatovič o Venturini jevelj skladateljskem delu takole: «Venturini je moremo označiti kot skladatelja pretežno vokalnih skladb. Njegove pesmi so neizne in otožne, pa tudi vedre in segave ter lepo odsevajo njegov značaj, ki je preprost, čustven, iskren, predvsem pa domoljuben. Skladbe so harmonsko preproste, toda zelo melodiozne. Zelo rad vpleta med zborovskih stavek nekoč priljubljene solistične vložke. Venturini je skladateljska stvarjalnost je ostala živa tudi po njegovi smrti. Izdajatelj zborovskih pesmi radi vključujejo v svoje zbirke tudi njegova dela».

Primorski dnevnik od 17.1.1978 piše, da se je v Krmini zbralo šest oktetov: štirje slovenski in dva hrvaški. Eden od zadnjih dveh je zapel v hrvaščino, prevedeno Venturinijevo «Nocoj, pa oh nocoj».

Lahko rečemo, da je Venturini jevelj pesem segla v dušo našim ljudem, še posebno primorskemu človeku. Zato je ostal spomin na tega čudovitega človeka živ, pevsko družstvo od Domja pri Trstu nosi njegovo ime, osnovno šolo v Bojuncu so poimenovali po njem, postavljajo mu spomenik, v časopisih je bilo mnogo napisanega, povedanih je bilo in še bo mnogo lepih besed ki so bile in bodo kakor nerodni izrazi za poznele zahvale za tolikšen in takšen Venturinijev prispevek k naši pesmi.

Deset let po potresu v dolini Belice

A black and white photograph of a large, multi-story building, possibly a school or institutional structure, with a flat roof and several windows. In the foreground, a group of children are playing on a dirt area. A sign is visible on the left side of the building.

Terorizem in politično nasilje sta, kot kaže, bolezen, katere klice so v vseh zahodnoevropskih državah, tudi v tistih, kot je Švica, ki glede javnega reda veljajo za vzorne. Včeraj namreč je okrog 250 agentov protiteroristične službe preiskalo neko žitarsko četrt, v kateri naj bi se skrivali teroristi. (Telefot ANSA-UP)

Uslužbenci tovarne Papa, ki je že dalj časa v težavah, so pred tremi dnevi uprizorili manifestacijo, med katero so zažgali nekaj avtomobilskih gum. Policija trdi, da je napadla demonstrante, ker naj bi prečili gasilec, da pogasijo »kres delavci pa trdijo, da jih je policija napadla brez napovedi in brez vsakršnega vzroka. V spopadih je bilo 18 delavcev lažje ranjenih.